

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

**NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1999 M. BALANDŽIO 29 D.
NUTARIMO NR. 490 „DĖL REGIONINIŲ PARKŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2026 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 14 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimo Nr. 490 „Dėl regioninių parkų nuostatų patvirtinimo“ pirmą pastraipą papildyti 29 punktu, kurį išdėstyti taip:

„29. Germanto regioninio parko nuostatus.“

MINISTRAS PIRMININKAS

APLINKOS MINISTRAS

GERMANTO REGIONINIO PARKO NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Germanto regioninio parko nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato Germanto regioninio parko (toliau – regioninis parkas) steigimo tikslus, išskirtinę vertę, etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįstus reikalavimus, valdymo, apsaugos ir tvarkymo organizavimo ypatumus.

2. Veiklą regioniniame parke reglamentuoja Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymas, Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymas, Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatymas, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, regioninio parko planavimo schema (ribų ir tvarkymo planai), kultūros paveldo objektų tipiniai ir individualūs apsaugos reglamentai, Nuostatai. Kultūros paveldo objektų teritorijose ir kultūros paveldo vietovėse Nuostatų reikalavimai taikomi, kiek jie neprieštarauja kultūros paveldo apsaugą reglamentuojantiems dokumentams.

3. Nuostatuose vartojamos sąvokos:

3.1. **Apžvalgos aikštelė (regykla)** – vieta, iš kurios atsiveria panoraminis kraštovaizdis ir kurioje gali būti įrengiama mažųjų kraštovaizdžio architektūros elementų, taip pat gali būti pastatytas apžvalgos bokštas.

3.2. **Atokvėpio vieta** – trumpam poilsui be nakvynės skirta vieta, kurioje gali būti įrengiama mažųjų kraštovaizdžio architektūros elementų.

3.3. **Dvaro (palivarko) sodyba** – dvaro (palivarko) teritorijos dalis, kurią sudaro istoriškai susiformavęs vientisas žemės plotas su visais jame esančiais įvairios paskirties statiniais ir želdiniais, vandens telkiniais, mažaisiais kraštovaizdžio architektūros elementais, dailės kūriniais, taip pat visų nurodytų statinių liekanomis, sudarančiomis teritorinį, funkcinį ir architektūrinį vienetą.

3.4. **Kraštovaizdžio estetinė vertė** – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamos natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ir (ar) žmogaus veiklos sukurto ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio savybės, apimančios kraštovaizdžio vaizdingumą, emocinį suvokimą, kompozicinę sandarą, meninę kokybę.

3.5. **Lankomi objektai** – paveldo objektai, kiti saviti kraštovaizdžio objektai ir kompleksai, savitų reiškinių vietos.

3.6. **Mažieji kraštovaizdžio architektūros elementai** – informaciniai skydai, stendai, nuorodos, ženklai ir riboženkliai; šiukšliadėžės; suolai, stalai, dviračių stovai, sūpynės, laipynės, dekoratyvinės skulptūros, šviestuvai, stebėjimo įrenginiai (žiūronai, teleskopai, kameros); atraminės sienelės, tvorelės, platformos, pakylės; laiptai, lieptai, tilteliai, pavėsinės, laužavietės, kiti teritorijos vientiso stiliaus tvarkymo ir puošybos objektai.

3.7. **Mokomasis takas** – edukacinis pėsčiųjų takas, kuriame pateikiant mokomąją ir (ar) aiškinamąją informaciją mokoma suvokti ekosistemą, jos elementų tarpusavio ryšius, gamtos vertybes ir reiškinius, gamtinius procesus. Šalia mokomojo tako gali būti įrengta informacinių

skydų ir (ar) stendų, rodyklių, riboženklių, atraminių sienelių, tvorelių, laiptų, lieptų, tiltelių, suolų, vertybėms apžvelgti ir (ar) stebėti skirtų nesudėtingų statinių, prietaisų ir (ar) įrenginių.

3.8. **Pažintinis takas** – pėstiesiems, nemotorinių transporto priemonių naudotojams ar žirgų turizmui įrengtas takas, skirtas susipažinti (aplankyti) su lankomais objektais, savitais reginiais; šalia jo gali būti įrengta mažųjų kraštovaizdžio architektūros elementų.

3.9. **Poilsio vietė** – laikinai apsisototi be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengiama mažųjų kraštovaizdžio architektūros elementų, laužaviečių, automobilių stovėjimo aikštelė.

3.10. **Rekreaciniai pastatai** – viešbučių ir poilsio paskirties pastatai, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (poilsio, nakvynės, svečių namai, viešbučiai, kempingai, moteliai, turizmo centrai ir bazės, vasarnamiai), ir gydymo paskirties pastatai (sanatorijos, sveikatingumo kompleksai).

3.11. **Stovyklavietė** – poilsiui su nakvyne skirta teritorija, kurioje gali būti įrengta mažųjų kraštovaizdžio architektūros elementų, taip pat gali būti teikiama turistinės stovyklos paslauga.

3.12. **Tradicinė etnografinio regiono architektūra** – etnografiniame regione susiformavusi teritorinė, erdvinė struktūra, kuriai būdingas tam tikras sodybų planas, apželdinimas, saviti pastatai, jų statybos principai, tradicinės statybos ir apdailos medžiagos ir spalvos, ryšys su kraštovaizdžiu.

3.13. kitos Nuostatuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme, Saugomų teritorijų, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, Lietuvos Respublikos statybos, Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio, Lietuvos Respublikos miškų, Lietuvos Respublikos turizmo įstatymuose.

II SKYRIUS REGIONINIO PARKO STEIGIMO TIKSLAI IR IŠSKIRTINĖ VERTĖ

4. Regioninio parko steigimo tikslai:

4.1. išsaugoti vertingiausias regioninio parko gamtinius kompleksus ir objektus, kultūros paveldo objektus ir vietas, būdingą Germanto apylinkių gamtinį ir kultūrinį kraštovaizdį, biologinę įvairovę, vertingas (tipiškas ir unikalias) ekosistemas, juos tvarkyti ir racionaliai naudoti, sudaryti prielaidas darniai teritorijos raidai;

4.2. puoselėti regioninio parko išskirtinę vertę propaguojančią edukacinę, muziejinę ir kultūrinę veiklą, propaguoti Žemaitijos etnografinio regiono etnokultūros tradicijas (statybos, amatų, nematerialaus paveldo);

4.3. išsaugoti biologinę įvairovę, ekosistemų stabilumą, sudaryti sąlygas vykdyti taikomuosius kraštovaizdžio, biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros vertybių tyrimus ir stebėjimus, kaupti informaciją kraštovaizdžio, biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros paveldo vertybių apsaugos ir kitose srityse;

4.4. sudaryti sąlygas pažintinio, tausojančio turizmo plėtrai;

4.5. plėtoti visuomenės ekologinį ir gamtosauginį švietimą;

4.6. atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtinius kompleksus ir objektus, kultūros paveldo objektus.

5. Regioninio parko išskirtinę vertę formuoja:

5.1. kraštovaizdžio savitumas ir įvairovė: Žemaičių aukštumos moreninių ir fluvio-glacialinių darinių kraštovaizdis su žemaičių ir kuršių gentis skyrusia tarpentine dykra menančiais miškais, itin raiškiu Kęstaičių moreninių gūbrių ruožu, aukščiausia ir raiškiausia

Kantaučių kalvyno dalimi, Lieplaukės dubuma su Alsėdžių, Gelžio ir Germanto ežerais, Lušinės ir Sruojos upių slėniais;

5.2. gyvosios gamtos vertybės: ežerai su menturdumblių bendrijomis, vakarų taigos, pelkėti lapuočių ir pelkiniai miškai, tarpinės pelkės ir liūnai, rūšių turtingi smilgynai, Vulfo kimino, patvankinio pataisiuko, šakotojo varpenio, dėmėtosios gegūnės, dvijuostės nendriadusės, plačiosios dusios, mažosios nehalenijos, baltakaktės skėtės, grakščiosios skėtės, tamsiosios šaškytės, jerubės, juodosios meletos, mažosios musinukės populiacijos;

5.3. savitas kultūros paveldas: Džiuginėnų kultūros paveldo santalka ties kuršių ir žemaičių teritorijų riba – piliakalnis, siejamas su milžino Džiugo legenda, senovės gyvenvietė ir kapinynas bei nuo XVI a. kultūros židiniu buvusi dvaro sodyba; archajiška Dievo Krėslo kalno mitologinė vieta ir miškas, liudijantis pasipriešinimo sovietinei okupacijai kovas, kiti piliakalniai ir Žemaitijai būdingos sakralinės mažosios architektūros objektai;

5.4. Žemaitijos etnografiniam regionui būdingos tradicijos: savita kaimų statinių architektūra ir planavimas, senieji verslai ir amatai, kalendorinės šventės.

III SKYRIUS

APSAUGOS, ETNOGRAFINIO REGIONO ARCHITEKTŪROS IR SODYBŲ PLANAVIMO TRADICIJOMIS PAGRĮSTI REIKALAVIMAI, TAIKOMI VISOSE REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE

6. Regioninio parko apsaugos ir tvarkymo ypatumai, veiklos reglamentavimas ir etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįsti reikalavimai siejami su funkcinio prioriteto zonomis, nustatytais regioninio parko planavimo schemoje (ribų plane), ir kraštovaizdžio tvarkymo zonomis, nustatytais regioninio parko planavimo schemoje (tvarkymo plane). Kraštovaizdžio tvarkymo zonų teritorijos naudojamos ir apsauga reguliuojama vadovaujantis Nuostatais ir regioninio parko planavimo schema (ribų ir tvarkymo planais).

7. Įgyvendinant Saugomų teritorijų įstatymo nuostatas ir regioninio parko planavimo dokumentų sprendinius, regioniniame parke skatinama:

7.1. veikla, išsauganti biologinę įvairovę ir išryškinanti kraštovaizdį, gamtos ir nekilnojamąsias kultūros vertybes, užtikrinanti Europos Bendrijos svarbos rūšių ir natūralių buveinių gerą būklę, saugomų rūšių ir jų buveinių apsaugos priemonių įgyvendinimas:

7.1.1. gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių tyrimas ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo ir naudojimo būdų, naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas, konkrečių apsaugos, atkūrimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimas;

7.1.2. gamtotvarkos priemonių įgyvendinimas, ūkininkavimo būdai, išsaugantys ir palaikantys saugomų buveinių ir rūšių gerą būklę;

7.1.3. miškų ekosistemų ekologinio stabilumo didinimas gausinant biologinę įvairovę, formuojant mišrius ir įvairaus amžiaus medynus, paliekant didesnę negyvos (ypač stovinčios) medienos kiekį, prioritetą skiriant savaiminiam atsikūrimui;

7.2. pažeistų ekosistemų atkūrimas formuojant natūralioms pievoms, šlapynėms ir (ar) miškams būdingą struktūrą, užtikrinant jas palaikantį naudojimą ir (ar) hidrologinį režimą;

7.3. agrarinės aplinkosaugos priemonių, susijusių su biologinės įvairovės, vandens telkinių, dirvožemio apsauga ir puoselėjimu bei klimato kaitos prevencija, įgyvendinimas, tradicinio neintensyvaus ir ekologinio ūkininkavimo plėtojimas;

7.4. invazinių rūšių plitimo prevencija ir (ar) esamų jų židinių naikinimas;

7.5. veikla, palaikanti arba atkurianti tradicinius gamtinės ar kultūrinės aplinkos elementus ir kraštovaizdžio estetinę vertę;

7.6. Žemaitijos etnografinio regiono kultūros, tradicinės gyvensenos puoselėjimas, tradicinių amatų propagavimas;

7.7. Žemaitijos etnografiniam regionui būdingų sodybų pastatų statyba, pagrįsta šiam etnografiniam regionui taikomais architektūros ir sodybų planavimo reikalavimais; esamų sodybų pritaikymas kaimo turizmo paslaugoms teikti;

7.8. pažintinio, tausojančio turizmo plėtra prioriteta teikiant gamtiniam ir kultūriniam turizmui;

7.9. gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas siekiant vertybių apsauga sudominti gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių savininkus, valdytojus ir naudotojus;

7.10. teritorijos pritaikymas rekreacijai, lankymui pagal regioninio parko planavimo schemas (ribų ir tvarkymo planų) sprendinius, atsižvelgiant į kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir nekilnojamųjų kultūros vertybių išsaugojimo reikalavimus;

7.11. saugomo kultūrinio kraštovaizdžio ypatybių išryškinimo darbai – želdinių ir menkaverčių statinių, užstojančių kultūros paveldo objektus ar kultūros paveldo vietovių vertingąsias savybes, šalinimo darbai.

8. Pastatai regioniniame parke projektuojami, statomi, rekonstruojami ir (ar) kapitališkai remontuojami, teritorijų planavimo ir kiti dokumentai rengiami atsižvelgiant į Žemaitijos etnografiniam regionui būdingos statybos, architektūros ir sodybų planavimo tradicijas, siekiant:

8.1. išsaugoti išlikusią (iki 1939 m. susiformavusią) būdingą planinę erdvinę struktūrą;

8.2. išlaikyti Žemaitijos etnografiniam regionui būdingus sodybų bruožus ir architektūrą: planinę struktūrą, pastatų formas, dydį (tūrį), statybos produktus, spalvas.

9. Sodybų, įskaitant ūkininkų sodybas, pastatai projektuojami, statomi ir rekonstruojami vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatyme, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Ūkininko ūkio įstatyme ir Nuostatuose nustatytais Žemaitijos etnografiniam regionui būdingos architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįstais reikalavimais.

10. Pastatai sodyboje statomi kompaktiškai, atsižvelgiant į susiformavusią kaimo ar vietovės struktūrą (valakinę, vienkiemį, kupetinę ir kitą vietai būdingą struktūrą). Tradicinė sodyba susideda iš gyvenamojo namo ir šių priklausinių: klėties (svirno), pirties, tvarto, kluono, daržinės, klojimo, rūšio, lauko virtuvės, žardinės, malkinės. Projektuojant, rekonstruojant ar statant naują sodybą, nebūtina statyti visus minėtus priklausinius. Sodyboje gali būti ir kitų pastatų (garažai, pagalbinio ūkio paskirties pastatai), architektūriniais sprendimais priderintų prie tradicinių pastatų. Sodybos planuojamos vadovaujantis šiais reikalavimais:

10.1. kai žemės sklypo plotas yra iki 10 arų (urbanizuotose teritorijose), pastatais užstatomas žemės plotas – iki 30 proc. Rekonstruojant esamus sodybų pastatus, kurių bendras užstatymo plotas didesnis kaip 30 proc., neleidžiama didinti pastatais užstatyto žemės ploto;

10.2. kai žemės sklypo plotas didesnis kaip 10 arų (iki 20 arų), pastatais užstatomas žemės plotas – iki 22 proc.; kai žemės sklypo plotas didesnis kaip 20 arų (iki 30 arų), pastatais užstatomas žemės plotas – iki 17 proc.;

10.3. kai žemės sklypo plotas didesnis kaip 30 arų (iki 2 ha), pastatais užstatomas žemės plotas – iki 12 proc., bet ne daugiau kaip 2 000 m².

11. Dvarų (palivarkų) sodybos atstatomos pagal išlikusius archyvinis dokumentus: vietovės planus, pastatų ir inžinerinių statinių projektus (brėžinius), matavimų bylas, kitus dokumentus, pagal kuriuos atkuriamas buvęs pastatų vaizdas (fasadai, medžiagos, konstrukcijos). Šiais atvejais Nuostatų 10 ir 12 punktų reikalavimai netaikomi.

12. Sodybos pastatai projektuojami, statomi, rekonstruojami ar remontuojami vadovaujantis šiais reikalavimais, išskyrus atvejus, kai regioninio parko planavimo schemas (ribų ir tvarkymo planų) sprendiniuose nustatyta kitaip:

12.1. remontuojant pastatus taikomi Nuostatų 12.5–12.8 papunkčiuose nustatyti reikalavimai;

12.2. statomi tik nesublokuoti gyvenamieji namai, gyvenamieji namai neblokuojami ir su ūkio pastatais, garažais;

12.3. gyvenamuoju namu užstatomas žemės plotas – iki 220 m². Gyvenamasis namas – vieno aukšto, stačiakampio plano, pločio ir ilgio santykis – 1:1,5–3,2. Didžiausias gyvenamojo namo aukštis – 8,5 m (skaičiuojama nuo visų pastato kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Stogai – dvišlaičiai, keturšlaičiai, valminiai, pusvalminiai, čiukuriniai, 40–45° nuolydžio, su karnizu. Stogo ir sienos projekcijos plokštumoje santykis – ne mažesnis kaip 4:3 (siena – virš cokolio iki stogo pradžios (vertikali projekcija) esanti namo dalis). Maksimalus cokolio aukštis – 40 cm. Sodybų gyvenamųjų namų langų rėmai suskaidomi (vizualiai) į tris ar daugiau dalių;

12.4. sodybos ūkio pastatai – vieno aukšto. Aukštis – iki 10 m (skaičiuojama nuo visų pastato kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Pastatų planas – išėstas stačiakampis arba „U“ ar „L“ formos, stogai – 30–45° nuolydžio, su karnizu. Stogo ir sienos projekcijos plokštumoje santykis – ne mažesnis kaip 4:3. Maksimalus cokolio aukštis – 40 cm. Sodybos ūkio pastatai statomi ne toliau kaip 80 m nuo gyvenamojo namo (išskyrus pirtį). Statomų sodybos ūkio pastatų dydis, proporcijos ir fasadų architektūriniai sprendiniai turi atitikti jų paskirtį, išvaizda ir architektūriniais sprendimais atitikti tradicinius ūkio pastatus;

12.5. sodybos pastatų stogai dengiami viena iš šių dangų: malksnomis, skiedromis, nendrėmis, šiaudais, keraminėmis čerpėmis, kita vizualiai panašia danga arba smulkiai skaidyta bitumine danga (bituminėmis čerpėmis), beasbesčiu šiferiu, neblizgia skarda. Lauko rūšiai gali būti apželdinami žole;

12.6. sodybos pastatų stogų spalva – ruda, pilka, tamsiai žalia. Visų rekonstruojamų, remontuojamų ar statomų sodybos pastatų stogai dengiami vienodos spalvos ir tekstūros statybos produktais, išlaikant Nuostatų 12.3 ir 12.4 papunkčiuose nurodytą stogo nuolydį;

12.7. sodybos pastatų fasadų apdailai naudojamos šios medžiagos: mediena, akmuo, molis, plytos, laikantis tradicinių medžiagos apdirbimo technologijų (pjauti, tašyti, netekinti rąstai; apdailos lentos) ir naudojimo būdų. Karkasinės ir silikatinės plytų pastatų išorinės sienos apkalamos lentomis, medinėmis dailylentėmis arba tinkuojamos. Leidžiama naudoti vizualiai panašias medžiagas, išskyrus plastikines;

12.8. sodybos pastatų fasado sienos dažomos šiomis spalvomis: tamsiai ruda, žalia, rusvai gelsva, pilka, rusva, arba išlaikoma natūrali medžio. Gyvenamų namų langų rėmai, langinės, medžio raižiniai dažomi balta spalva.

13. Lieplaukės kaime esančiose namų valdose statinių statybai taikomi Nuostatų 12 punkte nurodyti etnografinio regiono architektūros reikalavimai, tačiau Nuostatų 10 ir 19 punktuose nurodyti reikalavimai sodybos pastatų išdėstymui ir tvorų tvėrimui netaikomi.

14. Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose Nuostatų 10 ir 12 punktų reikalavimai taikomi, jei neprieštaruoja Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme įtvirtintiems paveldosaugos reikalavimams.

15. Rekreaciniai pastatai statomi rekreacinio ir gyvenamojo funkcinio prioriteto zonose. Statant rekreacinius pastatus, taikomi Nuostatų 12 punkto reikalavimai stogų ir sienų spalvai, medžiagoms, stogų formai, pastatų aukštis negali būti didesnis kaip 10 m (skaičiuojama nuo

visų pastato kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško), išskyrus atvejus, kai regioninio parko planavimo schemas (ribų ir tvarkymo planų) sprendiniuose nustatyta kitaip.

16. Atokvėpio vietose, poilsiavietėse ir stovyklavietėse statomos pavėsinės žmonėms ir (ar) daiktams pridengti nuo kritulių ir saulės įrengiamos be patalpų ir palėpės. Pavėsinės gali būti statomos su stogu ant stulpų arba su ne daugiau kaip trimis išorinėmis sienomis. Pavėsinių spalva – natūrali medžio arba ruda, juoda, pilka, žalia. Pavėsinių aukštis – iki 5 m (skaičiuojama nuo visų pastato kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško), pavėsinės plotas – ne didesnis kaip 60 m².

17. Stoginė, skirta laisvai laikomų žolėdžių gyvūnų, įregistruotų Ūkinių gyvūnų registre, prieglobsčiui nuo kritulių ir vėjo, statoma laikantis Saugomų teritorijų įstatyme nustatytų apribojimų ir Nuostatų 18 punkte nustatytų reikalavimų.

18. Reikalavimai stoginės statybai:

18.1. viena stoginė statoma ne mažesniame kaip 5 ha pievų ir ganyklų plote;

18.2. stoginė – stačiakampio plano, iki 6 m aukščio, pločio ir ilgio santykis 1:2–3, bet ne didesnė kaip 150 m² užstatomo ploto;

18.3. stoginės stogas – vienšlaitis, dvišlaitis arba keturšlaitis, dengiamas beasbesčiu šiferiu, neblizgia skarda. Taip pat gali būti dengiamas tradicinėmis dangomis – malksnomis, skiedromis, nendrėmis, šiaudais;

18.4. stoginės statybos ir apdailos medžiaga – mediena, apdirbta tradicinėmis medžio apdirbimo technologijomis (pjauti, tašyti, netekinti rąstai; tipinių formų apdailos lentos). Stoginės spalva – tamsių atspalvių (ruda, pilka, žalia) arba natūrali medžio.

19. Tvorų, inžinerinių statinių ir įrenginių pastatymas ir (ar) įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

19.1. Sodyba aptveriama ne aukštesnėmis kaip 1,5 m perregimomis ažūrinėmis (kiaurymių plotas – ne mažiau 45 proc.) tvoromis (medinių virbų, tašelių, karčių, vytelių, lentų) be cokolių.

19.2. Ežere, tvenkinyje leidžiama įrengti vieną iki 15 m ilgio nuo vandens telkinio kranto linijos, iki 2 m pločio, ne didesnę kaip 30 m² ploto pontoninę arba medinę danga ar ją imituojančią medžiagą padengtą lieptą. Upėje leidžiama įrengti vieną ne ilgesnę kaip 25 proc. upės pločio toje vietoje, kur planuojama ją įrengti, bet ne ilgesnę kaip 15 m, iki 2 m pločio, ne didesnę kaip 30 m² ploto pontoninę arba medinę danga ar ją imituojančią medžiagą padengtą lieptą. Lieptą vandens telkinyje leidžiama įrengti, kai:

19.2.1. vandens telkinys ribojasi su žemės sklypu, kuriame yra sodyba;

19.2.2. žemės sklypą, kuriame yra sodyba, nuo vandens telkinio skiria kitas su vandens telkiniu besiribojantis žemės sklypas ir abu sklypai priklauso tam pačiam savininkui;

19.2.3. vandens telkinys ribojasi su žemės sklypu, kuriame yra teisėtai pastatyta pirtis;

19.2.4. vandens telkinys ribojasi su žemės sklypu, kuriame pagal regioninio parko planavimo schemą (ribų ir tvarkymo planus) įrengta stovyklavietė, poilsiavietė, atokvėpio vieta arba suplanuota jas įrengti;

19.3. Jei viršvandeninės augalijos juosta vandens telkinyje platesnė kaip 15 m, leidžiama statyti ilgesnius lieptus, bet išsikišančius ne daugiau kaip 2 m už viršvandeninės augalijos juostos ir ne didesnius kaip 30 m² ploto. Liepto urbanizuojamose rekreacinėse teritorijose matmenys nustatomi statinio projekto sprendiniuose;

19.4. Inžineriniai statiniai projektuojami, statomi (tiesiami), rekonstruojami ar remontuojami nekeičiant kraštovaizdžio estetinės vertės. Rekonstruojant ne aukštesnės kaip 110 kW įtampos elektros perdavimo linijas, tiesti jas rekomenduojama požeminiais kabeliais.

19.5. Saulės šviesos energijos elektrines ir saulės šilumos energijos kolektorius leidžiama įrengti ant pastatų stogų ir (ar) fasadų;

19.6. Saulės šviesos energijos elektrines leidžiama statyti sodybų žemės sklypuose, esamų fermų, pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijose (gamybos, remonto ir pramonės įmonių ar dirbtuvių, sandėlių statiniams skirtuose žemės sklypuose). Jų pastatymo vietos Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), nustatyta tvarka per nustatytus terminus turi būti suderintos su Žemaitijos nacionalinio parko direkcija (toliau – direkcija). Direkcija sprendimą suderinti saulės šviesos energijos elektrinės pastatymo vietą priima įvertinusi ir nustačiusi, kad elektrinės nebus matomos nuo gamtos bei kultūros paveldo objektų (kompleksų) ar apžvalgos aikštelių (regyklų), nepakenks saugomoms gamtos ir kraštovaizdžio vertybėms.

20. Projektuojant didesnes kaip 500 m² automobilių stovėjimo aikšteles, numatomos želdinių juostos, skaidančios aikštelę ne didesnėmis kaip 500 m² dalimis, išsaugomi želdiniai.

21. Siekiant pagerinti vizualinę aplinką, leidžiama apleistus buvusių žemės ūkio įmonių pastatus, ypač esančius prie pažintinių, mokomųjų takų, lankomų objektų, apžvalgos aikštelių (regyklų), nugriauti. Jei tokius pastatus planuojama rekonstruoti (perstatyti), tai jie perstatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme nustatytais kokybės kriterijais, atsižvelgiant į Žemaitijos etnografinio regiono architektūros reikalavimus, skaidant ir mažinant pastatų tūrius.

22. Išorinė reklama regioniniame parke įrengiama vadovaujantis Reklamos įstatymu ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu. Užrašai informaciniuose skyduose, stenduose rašomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymu. Išorinė reklama kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose įrengiama vadovaujantis kultūros ministro nustatytais Reklamos kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose įrengimo taisyklėmis.

23. Europos Bendrijos svarbos pievų, pelkių ir miškų buveinėse, saugomų rūšių informacinėje sistemoje registruotų saugomų rūšių radavietėse ir arčiau kaip 100 m iki jų ribos draudžiama įrengti gyvūnų šėryklas, viliojimo vietas ar kitaip jaukinti gyvūnus.

24. Biologinės įvairovės apsaugai miškuose vykdant pagrindinius kirtimus mažesnėse kaip 0,5 ha biržėse privaloma palikti ne mažiau kaip vieną didžiausio skersmens ažuolą, jei tokių nėra – kitos rūšies medį (uosį, drebulę, pušį, klevą, vinkšną, guobą, liepą, skirpstą, skroblą (jei tokių yra). Nesant tokių medžių plynųjų ar atvejinių pagrindinių kirtimų mažesnėse kaip 0,5 ha biržėse privaloma palikti ne mažiau kaip 1 gyvą storesnį nei vidutinį medį ir 1 negyvą (storesnį kaip 20 cm 1,3 m aukštyje) arba 2 gyvus storesnius kaip vidutinis, jei negyvų tinkamo diametro medžių nėra.

25. Kultūros, sporto ir kitokius renginius (išskyrus urbanizuotas teritorijas ir sodybas), kai planuojama daugiau kaip 100 dalyvių, regioniniame parke galima organizuoti tik suderinus renginio vietą su direkcija. Renginio vieta raštu derinama su direkcija Taisyklėse nustatyta tvarka ir per nustatytus terminus. Direkcija sprendimą suderinti planuojamo kultūros, sporto ir kitokio renginio vietą priima įvertinusi ir nustačiusi, kad planuojamas renginys nepakenks gamtos ir kultūros vertybėms.

26. Regioniniame parke palapinės statomos ir laužai kuriami tik įrengtose, informaciniais ženklais pažymėtose vietose.

27. Laukinių gyvūnų jauniklių vedimo laikotarpiu (balandžio–birželio mėnesiais) augintiniai gyvūnai vedžijami tik su pavadėliu.

IV SKYRIUS

APSAUGOS, ETNOGRAFINIO REGIONO ARCHITEKTŪROS IR SODYBŲ PLANAVIMO TRADICIJOMIS PAGRĮSTI REIKALAVIMAI, TAIKOMI REGIONINIO PARKO KONSERVACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE

28. Draustiniuose, paveldo objektų teritorijose ir gamtos paveldo objektų buferinės apsaugos zonose neleidžiama didinti esamų rekreacinių pastatų tūrio ir rekreaciniais pastatais užstatyto žemės ploto, statyti naujų rekreacinių pastatų, naujų ūkininko sodybų su kitos paskirties (fermų, ūkio ir (ar) šiltnamių) pastatais, žemės ūkio verslo kompleksų.

29. Kraštovaizdžio draustiniuose esamų sodybų gyvenamųjų namų fasaduose projektuoti ir įrengti vitrininius langus (vitras) galima tik vidinio kiemo pusėje, nematomoje nuo gatvės ar kelio. Gyvenamojo namo priklausiniuose įrengti tokius langus neleidžiama.

30. Draustiniuose leidžiama įrengti saulės šviesos energijos elektrines ir saulės šilumos energijos kolektorius ant pastatų stogų ir (ar) fasadų.

31. Draustiniuose leidžiama statyti saulės šviesos energijos elektrines tik sodybų žemės sklypuose statant iki 10 kW galingumo elektrines. Jų pastatymo vietos Taisyklėse nustatyta tvarka ir per nustatytus terminus turi būti suderintos su direkcija. Direkcija sprendimą suderinti saulės šviesos energijos elektrinės pastatymo vietą priima įvertinusi ir nustačiusi, kad elektrinės nebus matomos nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų ar apžvalgos aikštelių (regyklų), nepakenks saugomoms gamtos ir kraštovaizdžio vertybėms.

32. Skrydžiai bepiločiais orlaiviais, karšto oro balionais, parasparniais virš gamtinių draustinių vykdomi Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme nustatyta tvarka.

V SKYRIUS

APSAUGOS IR TVARKYMO REIKALAVIMAI, TAIKOMI REGIONINIO PARKO REKREACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE

33. Tvarkant regioninio parko rekreacinio funkcinio prioriteto zonas, didinama kraštovaizdžio estetinė vertė, gerinamos vietovės eksponavimo galimybės, formuojami nauji ar pertvarkomi želdiniai, įgyvendinamos reginių formavimo, medynų atsparumo rekreacinei apkrovai didinimo priemonės, įrengiami paplūdimiai, poilsiui pritaikomos pakrantės. Draudžiama bloginti rekreacinių išteklių kokybę, mažinti kraštovaizdžio estetinę vertę, projektuoti ir statyti, įrengti ar plėsti su rekreacija ir apgyvendinimo paslaugų teikimu nesusijusius statinius, išskyrus urbanizuotos paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonas. Statant naujus rekreacinius pastatus, taikomi Nuostatų 15 punkte numatyti reikalavimai.

34. Užstatytose ar užstatomose pastatais rekreacinio kraštovaizdžio tvarkymo zonose, numatytose regioninio parko planavimo schemoje (ribų ir tvarkymo planuose), gali būti įrengiami paplūdimiai, statomi lieptai, leidžiama naujų rekreacinių pastatų statyba, nustatant, kad vyraujanti (ne mažiau kaip 80 proc.) rekreacinio pastato ar komplekso paskirtis – poilsio, sporto arba gydymo.

35. Užstatytose ar užstatomose pastatais rekreacinio kraštovaizdžio tvarkymo zonose bendras pastatais užstatomas žemės plotas – iki 12 proc., bet ne daugiau kaip 2 000 m², išskyrus atvejus, kai regioninio parko planavimo schemas (ribų ir tvarkymo planų) sprendiniuose nustatyta kitaip.

36. Statant naujus ar rekonstruojant esamus rekreacinius pastatus prie Germanto ežero, rekomenduojama (jeigu pagal Architektūros įstatymą neprivaloma) rengti architektūrinius konkursus geriausiai pastato architektūrinei idėjai išreikšti.

37. Paplūdimiai su mažaisiais kraštovaizdžio architektūros elementais, nesudėtingais statiniais ir (ar) įrenginiais, kurių sąrašą nustato aplinkos ministras, įrengiami teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose.

38. Neužstatytose ir neužstatomose pastatais rekreacinio kraštovaizdžio tvarkymo zonose gali būti įrengiamos atokvėpio vietos, poilsiavietės, stovyklavietės, valčių ir laivų nuleidimo vietos.

VI SKYRIUS APSAUGOS IR TVARKYMO REIKALAVIMAI, TAIKOMI REGIONINIO PARKO EKOLOGINĖS APSAUGOS IR GYVENAMOJO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE

39. Gyvenamojo funkcinio prioriteto zonose leidžiama statybų plėtra, numatyta savivaldybės teritorijos ar jos dalies bendruosiuose planuose ir regioninio parko planavimo schemoje (ribų ir tvarkymo planuose).

40. Ūkininko sodybų su kitos paskirties (fermų, ūkio ir (ar) šiltnamių) pastatais statyba leidžiama regioninio parko planavimo schemoje (ribų ir tvarkymo planuose) numatytose vietose, esančiose ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonose, statinius statant ne didesniame kaip 2 ha plote. Joms taikomi šie reikalavimai:

40.1. ūkininko sodyboje vienu fermos, ūkio pastatu ar šiltnamiu užstatomas didžiausias žemės plotas negali viršyti 800 m². Bendras ūkininko sodybos pastatais užstatomas žemės plotas – iki 15 proc., bet negali viršyti 2 000 m².

40.2. ūkininko sodybos kitos paskirties pastatai (ne rekreacinės paskirties), kurie dėl specifikos ir techninių reikalavimų negali būti statomi išlaikant Žemaitijos etnografinio regiono architektūros tradicijas, projektuojami taip, kad nepažeistų sodybos vientisumo. Jie turi būti pridengti želdiniais, kad sodybos statinių komplekse vizualiai nedominuotų.

VII SKYRIUS REGIONINIO PARKO VALDYMO, APSAUGOS IR TVARKYMO ORGANIZAVIMAS

41. Regioninio parko valdymą, apsaugą ir tvarkymą pagal kompetenciją organizuoja direkcija.
